

verslag

Omschrijving	Standaardisatieraad Nationaal Archief
Vergaderdatum en -tijd	5 maart 2026, 14:00-16:00 uur
Vergaderplaats	online
Aanwezig	Afelonne Doek (voorzitter), Nationaal Archief Martijn Kerkhof, Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding Tanja van Burgel, Ministerie van Financiën Petra Links, Gelders Archief Gerrit Bril, Provincie Overijssel Paul ten Vergert, Gemeente Enschede Ella Kok-Majewska, Regionaal Archief Rivierenland Vincent Post (wnd. Coördinator), Nationaal Archief Violet Meerdink (secretaris), Nationaal Archief
Afwezig	Erik Bruinsma, Centraal Bureau voor Statistiek Jacqueline Rutjens, CIO Rijk Mary-José van Overveld, Waterschap Brabantse Delta

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

- Afmeldingen van Jacqueline Rutjens, Mary-José van Overveld en Erik Bruinsma.
- Welkom aan de twee nieuwe leden in ons midden, Gerrit Bril van de provincie Overijssel en Paul ten Vergert van de gemeente Enschede.
- Vincent Post en Violet Meerdink voor het eerst aanwezig in hun nieuwe rollen als wnd. Coördinator resp. secretaris.

2. Accorderen van nieuwe en gewijzigde kennisproducten

Handreiking Duurzame toegankelijkheid van chatberichten – ter accordering

De Standaardisatieraad ging op [19 mei 2025](#) akkoord met de herziening van het informatieblad chatberichten tot een volwaardige handreiking. Met als belangrijkste beweegreden dat hiermee invulling gegeven kan worden aan nieuwe ontwikkelingen en voortschrijdende inzichten die zijn ontstaan.

Een aantal leden geeft complimenten voor de opgeleverde modules. De drie leden die schriftelijke reacties instuurden steunen accordering.

Een lid brengt ter tafel dat de modules te weinig directief zijn om in de praktijk te kunnen toepassen. En zou mede daarom graag een inhoudelijke verdieping zien.

De projectleider geeft aan dat deze modules bedoeld zijn om inzicht te krijgen in wat er precies onder chatberichten verstaan wordt, en wat het verschil is tussen een chatapplicatie en applicaties waarin chat beschikbaar is. De module 'Beleid en wettelijke kaders' licht toe wat de voornaamste wet- en regelgeving is die van toepassing is op chatberichten. Ook vat de module samen hoe je de belangrijkste bepalingen met deze handreiking kunt toepassen. Een stappenplan geeft de gebruiker houvast en een concreet handelingsperspectief om te starten met het duurzaam toegankelijk maken van chatberichten. In de modules over selectiemethodiek en archiveringstechnieken zal de diepte worden opgezocht.

Een lid vraagt in hoeverre er sprake is voor digitale soevereiniteit als het gaat om gebruik van chatapps. In de handreiking wordt niet voorgeschreven welke chatapps men wel of niet mag gebruiken. De module over archiveringstechnieken geeft overzicht en inzicht in de voor- en nadelen van technieken. En instructie hoe te archiveren bij verschillende chatapps. Gebruikers kunnen deze inzichten zelf toepassen bij het maken van een keuze voor een bepaalde archiveringsmethode.

De projectleider geeft verder aan een aantal inhoudelijk punten (spraakberichten, videobellen, end-to-end encryptie, hotspots) te bespreken met de auteur en te verwerken waar mogelijk. En dat de modules nader worden ingeleid en de nodige kruisverwijzingen worden toegevoegd, voordat publicatie op de website plaatsvindt.

De voorzitter vraagt de leden of zij willen instemmen met de accordering van de twee modules. De drie schriftelijke reacties van leden zijn positief. Met de accordering wordt ingestemd.

3. Terugkoppeling kennisproduct Preserveren - ter informatie

Ter informatie ligt de terugkoppeling over de onderzoeksfase van het kennisproduct Preserveren voor. De adviseur licht toe.

Een lid steunt in een schriftelijke reactie de ontwikkeling van dit kennisproduct. De opzet en scope zijn logisch en de planning worden realistisch bevonden. In een andere schriftelijke reactie geeft een lid het advies wel emulatie te behandelen indien dat in de archiefregeling blijft staan. En om archiefvormers te betrekken bij de ontwikkeling.

De projectleider licht toe dat in de handreiking emulatie wel behandeld wordt, maar niet heel diepgaand, simpelweg omdat het te weinig voorkomt. En dat archiefvormers betrokken worden bij de ontwikkeling van deze handreiking.

Een lid raadt aan om bij het juridische kader archiefverordeningen te noemen die organisaties zelf gebruiken. Dat geeft praktische uitvoeringsperspectieven aan preserveringshandelingen.

Een lid complimenteert de opzet. En vraagt of lastige informatieobjecten, zoals datasets aan de orde komen. De adviseur geeft aan dat dit nog de vraag is of dat ondervangen wordt, omdat de focus ligt op het leggen van een fundament en verbinding. Allicht dit in een later stadium uitwerken.

Preserveren en migratie horen bij elkaar, maar worden soms als aparte onderwerpen gezien, geeft een lid aan. Belangrijk om die samenhang te onderstrepen. Een ander lid vult aan dat het van belang is deze onderwerpen samen te brengen en in context te plaatsen.

De adviseur gaat aan de slag met het inrichten van een redactiegroep. Indien leden van de standaardisatieraad met hun organisatie willen bijdragen, neem contact op met het Nationaal Archief.

4. DUTO-vraagstukken bij het gebruik van kunstmatige intelligentie - ter bespreking

De coördinator licht het agendapunt toe aan de hand van [de begeleidende nota](#).

De leden vinden dit een belangrijk thema. Een lid geeft aan dat er veel vraag is naar meer kennis over dit onderwerp. De snelheid van de AI ontwikkelingen is zeer hoog, er wordt volop geëxperimenteerd.

Een lid roept op om goed met de praktijk mee te kijken, dat kan richting geven aan wat in een kennisproduct kan komen te staan. De voorzitter concludeert dat het niet wenselijk is om te wachten op de ontwikkeling van gestolde kennis. Er is het voornemen om dit jaar al te starten met een verkenning op inhoud en om de opgedane inzichten op een informele manier te delen

De leden erkennen tegelijkertijd de praktische zaken rondom planning en financiering die leiden tot de afweging om niet al in 2026 een ontwikkeltraject op te starten. De toevoeging van dit onderwerp aan de ontwikkelagenda vanaf 2027 is akkoord.

De bespreking roept vragen over de invulling van de financiering van de kennisproducten. De voorzitter beantwoordt de vragen.

5. Update status procedure MDTO bij Forum Standaardisatie - ter informatie

De adviseur licht de [begeleidende nota](#) mondeling toe en informeert de leden over de status van de procedure van MDTO bij het Forum Standaardisatie (FS). Het doel is om het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) op 13 juni 2026 een besluit te kunnen laten nemen over de plaatsing van MDTO op de pas-toe-of-leg-uit lijst. Het zou betekenen dat de verplichtingstelling van MDTO kort daarna (1 juli) al in zou kunnen gaan. De leden van de SRNA steunen deze ontwikkelingen en hebben geen opmerkingen of vragen.

6. Evaluatie werkwijze SRNA – ter bespreking

In de [begeleidende nota](#) staan een toelichting en bespreekpunten.

Een lid deelt haar observatie dat ze positieve veranderingen ziet op het gebied van de productiviteit van de vergaderingen en de kwaliteit van de discussies. Ze geeft complimenten aan de raad. Een ander lid onderschrijft dit en vult aan dat

ook gemeenten de professionaliseringsslag herkennen. Het wordt gewaardeerd dat de vergaderstukken vooraf op KIA worden gedeeld. Een lid adviseert om de fysieke locatie voor de vergadering van november snel vast te stellen, en hierbij rekening te houden met reistijd in de agenda om zo te stimuleren dat er dit jaar meer deelnemers zijn. Daarnaast stelt het lid voor om te zorgen voor een actuele voorraadagenda, zodat vooraf voldoende verbinding gemaakt kan worden. Andere leden sluiten zich aan met positieve bewoordingen.

De leden geven ook aan dat er ruimte is voor verbetering. Dit speelt op een fundamenteeler niveau zoals het bepalen van een heldere langetermijnvisie, de strategische opdracht van de SRNA en het proces van prioritering. En wat dit betekent voor de leden. Ook komt de vraag op welke vertegenwoordiging vanuit het Rijk het meest passend is voor de SRNA.

De voorzitter geeft aan dat het proces van prioritering scherper kan. Zij wil in de vergaderingen in de agenda daar tijd voor reserveren. Het gebruik van een jaaragenda is een goede start om al meer gezamenlijk vooruit te kijken. De voorzitter ziet de SRNA als een gremium dat nieuwe en gewijzigde kennisproducten accordeert, aan de hand van relevante inhoud en een stevig proces waardoor draagvlak is geborgd. De leden zien zij als ambassadeurs van de kennisproducten. Het NA investeert in de verbinding met andere relevante kennisproducerende gremia en partners zoals de VNG.

Een lid geeft zijn zorg aan over de kans van het ontstaan van diffuusheid, wanneer je als gremium te weinig focus kiest. Hij vraagt zich af wat de doorzettingsmacht van de SRNA is. De voorzitter reageert dat de grondslag daarvoor zit in rol van het NA als expertisecentrum.

Bovengenoemde punten hebben een relatie met het toekomstige normerende mandaat van de Algemeen Rijksarchivaris (ARA). Het is een manier om kennis te delen en te verkennen wat daaruit als bindende norm kan worden doorontwikkeld.

7. SRNA en het normerend mandaat van de Rijksarchivaris

De voorzitter licht de stand van zaken rondom het normerend mandaat van de Rijksarchivaris toe aan de hand van [een korte presentatie](#).

De rijksarchivaris krijgt in de nieuwe Archiefwet het mandaat om normen te stellen ter bevordering van de duurzame toegankelijkheid van documenten. Het is onderdeel van een stelsel voor goed informatiebeheer en openbaarmaking. Dit mandaat kan alleen ingevuld worden binnen een breder stelsel van wetgevende en beleidsmatige verantwoordelijkheden van BZK en OCW en moet meerwaarde bieden aan de bestaande processen voor norm- en kaderstelling. De normen moeten helpen bij de invulling en uitvoering van eisen uit de Archiefwet. Het is van belang dat de normen goed uitvoerbaar en toetsbaar zijn en niet onnodige rapportagedruk opleveren bij organisaties.

De voorzitter licht toe dat ze in gesprek is met stakeholders zoals het CIO-beraad, en dat ze werkt aan een verdiepingsslag met partners van het rijk, KVAN en

RHC's. Het is belangrijk om in samenspraak te verkennen wat het mandaat kan betekenen. De rijksarchivaris wil samen de kennis benutten en tot een goed proces komen. En verkennen hoe de SRNA te positioneren.

Een lid is tevreden met deze richting. Bij toezichthouders leeft de vraag hoe ze met de open normen en de interpretatieruimte om moeten gaan. Daar bestaat veel behoefte aan concrete normering. De voorzitter ziet graag dat ook decentrale overheden met voor het Rijk bindende normen kunnen werken, ook als die normen voor hen geen pas-toe-of-leg-uit karakter hebben.

Een ander lid betreurt dat normerend mandaat niet voor decentrale overheden geldt. Een ander lid benadrukt dat aandacht voor het decentrale geluid juist wel in de SRNA is geborgd, hetgeen meerwaarde heeft. Ze ziet dit als kans voor decentrale overheden om te kunnen profiteren van overheidsbrede kennisontwikkeling en normering voor het Rijk. De voorzitter herkent dit en stelt dat dit punt allicht meegenomen kan worden in de evaluatie van de Archiefwet.

De voorzitter gaat het normerend mandaat verder uitwerken. Het normerend mandaat van de Rijksarchivaris in relatie tot de SRNA blijft terugkomen op de agenda. Ter ondersteuning van dit gesprek zal op een later moment een en ander schriftelijk worden vastgelegd.

8. Presentatie DUTO campagne en implementatiemanagement - ter informatie

De aangeschoven adviseur licht het agendapunt [met een presentatie](#) toe. Het NA heeft een overheidsbrede campagne laten ontwikkelen om de bewustwording en de positiviteit te bevorderen rondom duurzaam toegankelijke overheidsinformatie. En om onder de aandacht te brengen dat het Nationaal Archief informatieprofessionals ondersteunt met kennisproducten, advies en andere implementatieactiviteiten, zoals digitale spreekuren.

Er is animo voor DUTO en de producten en diensten van het NA, en de aandacht daarvoor moet verbreden. Voor 2026 vormt de campagne een groot deel van de invulling van het implementatiemanagement. Op 19 maart vindt de DUTO-dag plaats met een keynote van Martijn Aslander, een introductie van het DUTO-team, praktijkvoorbeelden en workshops.

De leden reageren positief op de presentatie. Een lid raadt aan om ook de aangesloten organisaties van gemeenschappelijke regelingen actief te betrekken.

9. Gebruiksvriendelijkheid kennisproducten Nationaal Archief - ter informatie.

De adviseur geeft een toelichting op de bemoedigende onderzoeksresultaten zoals verwerkt in [de begeleidende nota](#).

Een lid geeft complimenten dat het NA dit onderzoek heeft uitgevoerd. Ze vraagt naar wat de adviseur het meest is opgevallen tijdens het onderzoek. De adviseur antwoordt dat re geen filmpje kijken maar direct gaan lezen.

De activiteiten na dit onderzoek richten zich op verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid op alle vier de onderzochte aspecten.

En ander lid vraagt zich hardop af of het verstandig is als overheid om GitHub (Microsoft) te gebruiken, gelet op de ontwikkelingen op het wereldtoneel. De voorzitter onderschrijft de zorg ten aanzien van het gebruik van applicaties in relatie tot de geopolitieke ontwikkelingen. Dit vraagt blijvende aandacht.

10. Afsluiting

De leden zijn akkoord met de concept-jaaragenda voor 2026. Deze agenda en alle bijbehorende vergaderstukken zijn te vinden op de SRNA-pagina van de [Kenniscommunity Informatie en Archief \(KIA\)](#).